

НЕ ЗАБРАВЯЙТЕ, НО НЕ ОТМЪЩАВАЙТЕ!

НАЦИОНАЛЕН ВЕСТНИК

ТРАКИЯ

Брой 10 • год. CIV • 29 май 2025 г. • цена 1 лев

www.stdbg.org

Печатно издание: ISSN 1313-7611 • Онлайн издание: ISSN 2815-2638

XXXIII НАЦИОНАЛЕН СТРАНДЖАНСКО-ТРАКИЙСКИ СЪБОР „ФОЛКЛОРЕН ВЕНЕЦ БОЖУРА“

На Националния странджанско-тракийски събор „Фолклорен венец Божура“ си дават среща млади изпълнители на странджански и тракийски песни, и на традиционни народни инструменти като гайда, кавал, гъдулка и тамбура.

Тази година съборът се проведе на 17 и 18 май. Негови организатори са Община Средец, Съюз на тракийските дружества в България, Народно читалище „Пробуда – 1897“.

Съборът беше уважен от областния управител Владимир Крумов, депутатите Андрей Рунчев, Галя Василева, инж. Петър Кънев, Красимир Премянов – председател на Съюза на тракийските дружества, Илиян Янчев – кмет на Малко Търново. Сред официалните гости на събора бяха заместник-кметът Нина Тезиева и началникът на отдел „Образование“ Златина Петкова от Община Болярово. Те изразиха уважение към домакините и заедно с организаторите поднесоха венец в знак на признателност пред паметника на Стефан Караджа. Тук бяха Михаил Вълв – зам. председател на ЦР на СТДБ и председател на ТД „Тракия“, гр. Ямбол, членовете на Върховния комитет членкор. проф. В. Проданов – председател на ТНИ, Стефан Колев, председател на ТД „Странджа“, гр. Бургас, Лазар Налбантов, тракийци, граждани и гости на гр. Средец.

Кметът инж. Иван Кичев откри събора с пожелания за здраве, творчески устрем и успехи към всички участници и благодари на организаторите за отдадеността им към съхраняването на националната културна памет.

Приветствени думи към участниците отправи и председателят на СТДБ Красимир Премянов.

Над 120 участници се състезаваха в събора с песни и инструментални изпълнения от различни фолклорни области. БНР-Бургас получи почетния знак на община Средец за дългогодишното партньорство с фестивала.

Приз „Фолклорен венец „Божура““ бе присъден на Стела Петрова, ученичка от 11 клас на Националното училище за изкуства „Добри Христов“, град Варна. Тя е завършен певец, обявиха от

журито. Петрова получава и наградата за професионален запис на БНР-Бургас. Отличието ѝ връчи директорът на БНР-Бургас Кирил Костадинов, който подчерта ангажимента на обществената медия към българския фолклор.

• Специалната награда за най-добро изпълнение получи Велиана Петрова, от гр. Варна от школата по народно пеене „Бюлбюли пеят“ с ръководител Иванка Друмева.

• Първата награда е за Йоана Лазарова от Варна, която изпълни песен на Магда Пушкаророва.

• Наградата на кмета на Средец инж. Иван Кичев бе присъдена на Георги Димитров, тамбурист и педагог от Средец, за принос към работата с млади музиканти.

Продължава на 4-а стр.

На стр. 5

ЕНЦИКЛОПЕДИЯ „ТРАКИЯ“ БЕШЕ
ПРЕДСТАВЕНА В БЪЛГАРСКИЯ КУЛТУРНО-
ИНФОРМАЦИОНЕН ЦЕНТЪР В СКОПИЕ

Представители на СТДБ и ТНИ
се поклониха пред делото на
Светите братя Кирил и Методий

Кирил и Методий са едни от най-забележителните личности на европейското Средновековие. Създадената от тях нова азбука – глаголицата (855), пригодена за славянската реч и възникването на нова, славянска книжнина с помощта на тази азбука, е фундаментално постижение. Блестящата полемика на Кирил, в която защитава правото на славяните да пишат и да имат богослужение на родния си език принуждава папа Адриан II да признае славянския език за богослужебен.

Докато в Западна Европа властва триезичната догма и се говори и пише само на латински, двамата братя превеждат богослужебните книги на говоримия народен език.

По-късно Климент Охридски създава кирилицата – азбука, която тръгва от България, за да покори целия славянски свят. На нея днес разговарят повече от 300 милиона славяни.

Чрез кирилицата и православие то нашите предци са направили цивилизационен избор за България.

24 май е Ден светите братя Кирил и Методий, на българската азбука, просвета и култура и на славянската книжовност.

24 май е символ на българщината, денят, който всеки от нас си спомня за своите учители и за възторжените слова на Стоян Михайловски: „Върви, народе възродени, към светла бъднина върви, с книжовността, таз сила нова, съдбините си ти поднови“.

24 май е повод да поднесем своята признателност и уважение към преподавателите, към дейците на образованието и културата с дълбок поклон пред благородството на техния труд!

На 24 май тракийци засвидетелстваха своята почит пред делото на светите братя и техните ученици, чиято апостолска мисия даде на славянските народи светлината на словото чрез писменост на роден език!

ПРОФ. АНДРЕЙ ПАНТЕВ ЗА 24 МАЙ

На този ден ние се прекланяме на словото и книгата по същия начин, по който се прекланяме на сабята и меча.

Поздравът: „Честит празник на българската писменост и култура!“ дава усещане за училищни празници, коридори, пълни с цветя, възрожденци, украсени с цветя.

Звучи още онази особена атмосфера, вдъхновила Пейо Яворов и Никола Вапцаров.

Продължава на 7-а стр.

НАЦИОНАЛЕН СЪБОР НА НАРОДНОТО ТВОРЧЕСТВО „КИТНА ТРАКИЯ ПЕЕ И ТАНЦУВА“

Традиционният Национален събор на народното творчество „Китна Тракия пее и танцува“ се проведе за 59-ти път в парк „Кенана“, гр. Хасково, в рамките на три дни – 16, 17 и 18 май 2025 година.

На сцените се представиха 37 певчески групи, 11 танцови групи, 47 индивидуални изпълнители, 8 самодейни състава, показващи възстановки на народни обичаи и обреди. За трета поредна година Танцов клуб „Балкан“ от Одрин с ръководител Мария Чъкърък беше част от фестивалната програма. А специални гости на събора бяха изпълнителите от Танцов клуб „Мерич“ от Община Одрин, с хореограф Гюркан Гюзелхарджан. Гостуването им се осъществява със съдействието на Генералното консулство на Република България в Одрин.

Жури в състав на Първа сцена – проф. д-р Галя Петрова-Киркова, членове – Васко

■ К. Сарджев, председател на ТД „Г. Сапунаров“, Хасково с Танцов клуб „Балкан“ от Одрин

■ Тракийски хор „Яни Попов“, Хасково с ръководител Любка Димитрова

Димов и Дилиана Пецова и жури в състав на Втора сцена – председател проф. д-р Тодор Киров, членове – Иван Иванов и Маргарита Цветанова оцени участниците и отличили най-добре представилите се в различните категории.

Сред наградените е Тракийският хор „Яни Попов“ при НЧ „Пробуда – 1914“ в Ивайловград, с ръководител Любка Димитрова. Журито присъди на хора сребърно отличие.

През годините съборът „Китна Тракия пее и танцува“ се е доказал като вдъхновител на самодейни таланти, даващ възможност за изява на певци и танцьори, съхраня-

ващи тракийската песен и традиции, които са част от вековната българска култура, а традиционни участници в него са фолклорни танцови състави и певчески групи към тракийските дружества в страната.

За пореден път ще напомня, че „Китна Тракия пее и танцува“ трябва да се върне към първоначалния замисъл на своите създатели – да популяризира тракийския фолклор и да стимулира интереса на младото поколение към богатото фолклорно наследство, а сред неговите организатори и участници трябва да са тракийци и техните състави.

КАЛИНКА ЗГУРОВА – ЧЛЕН НА ВК НА СТДБ, НОСИТЕЛ НА ВИСОКОТО ДЪРЖАВНО ОТЛИЧИЕ „ЗЛАТЕН ВЕК – ЗВЕЗДА“ НА МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА

ИСКРА ЧЕРНЕВА

На 21 май на официална церемония в Балната зала на Национална галерия „Двореца“ в София министърът на културата Мариан Бачев лично връчи традиционните награди на Министерството на културата, които се присъждат по случай Деня на Светите братя Кирил и Методий, на българската азбука, просвета и култура и на славянската книжовност. Сред отличените около 40 изяви на българската култура беше и Калинка Згурова – странджанска народна певица, една от участниците в „Мистерията на българските гласове“, прославил Родната ни далеч зад пределите ѝ, известна и като „странджанския славей“. Тя получи високото държавно отличие на Министерството на културата „Златен век – звезда“ с грамота за цялостното си творчество и за неуморния си принос за разпространение и съхраняване на богатото тракийско песенно наследство и по повод житейския ѝ юбилей. За високото отличие Калинка Згурова беше предложена от ръководството на Съюза на тракийските дружества в България и интелектуалци.

Ръководството на СТДБ, Столичното ТД „Тракия“ и всички тракийци честитят високото отличие на г-жа Згурова и ѝ пожелават творческо дълголетие, вдъхновение и енергия, за да служи все така отдадено на тракийската кауза.

ЕДИН ВЕК БЕЗСМЪРТИЕ НА ПЕНЬО ПЕНЕВ – ПОЕТЪТ НА ВЪЗТОРГА И ПОКРУСАТА

АКАД. ИВАН ГРАНИТСКИ,
ЧЛЕН НА ВК НА СДБ

95 години от раждането и 66 години от смъртта на Пеню Пенев

1
В съвременната българска поезия са единици авторите, чиито души са разкъсвани от толкова жестоки противоречия, от такъв страшен сблъсък между мечтата, бляна, илюзията и грубата действителност, както е при Пеню Пенев. Творчеството на този поет става средоточие на конфликтите и обществените протуберанси на епохата. Краят на 40-те и началото на 50-те години на миналия век е време на големи и разтърсващи социални разломи и трансформации. Сменя се не само социалната парадигма, обществената и политическата система в България, но протичат противоречиви и драматични процеси в индивидуалното и общественото съзнание. Извънредно чувствителната душа на Пеню Пенев се превръща в арена на тези сблъсъци. Неговата възторжена и екстатична умонагласа отразява дълга пред родината и опиянението от великото време на новото строителство. На Пеню Пенев се пада радостта да бъде съвременник на строителството на новия живот. Нека си припомним Вапцаровото „Ще строим завод, завод на живота“. В стихотворението си „Земята ще бъде родилка“ Пеню Пенев възкликва:

Земята
в деветия месец е бременна,
земята ни
чуден отрок ще роди.
Ще бъдеш ти кръстник,
строително време,
ти с яката класа
грижовно ще бдиш!

В ранните си творби, посветени на възторга от строителството на новия живот, Пеню Пенев се родее с патоса и надеждите на Никола Вапцаров за изграждането на бъдещия по-справедлив свят. Подобно на него и Пеню Пенев вярва, че в мечтата и в благородната идея хората ще бъдат „навеки сближени, / ще бъдат щастливи, / ще бъдат добри!“.

Поетът с ватенката не само споделя хляб и безсънни нощи, трудности и напрежения с другите работници, но и познава душата на строителите. От тази гледна точка има припокриване на личността на Пеню Пенев и неговия лирически герой, който вдъхновено описва новото строителство. Все още не се е зададала коварната сянка на отчуждението. Андрей Германов, който също притежава извънредно чувствителна и ранима поетична душа, споделя в книгата си „Шаячни момчета“: Пеню Пенев „беше човек буен, грубоват, наред със своята нежност към близките и помладите (виждал съм го да хвърля сто лева на келнера: „Дай на тия песоглавци да ядат!“) не признаваше много-много почтителното обръщение на „вие“ и въобще излъчваше винаги такава енергия, че с него беше малко трудно да се живее – трябваше човек да излъчва същата енергия, за да бъде дос-

тоен негов партньор. Пеню беше емоционална натура. Той беше емоционално махало без средно положение – или крайна възторженост, еуфория, или – скръб, печал, униние. Това показват и писмата, и много факти от живота му.“

Проблемът за вярата във възможността обществото да бъде устроено справедливо е фундаментален за българската поезия. Разбира се, още Пейо Яворов в някои от късните си стихотворения споделя вярата си, макар и под сурдинка, че децата на бъдещето ще имат по-добър живот. При Никола Вапцаров темата за вярата става централна за неговото творчество. Не само вярата в това, че бъдещите поколения ще изградят един нов завод на живота, но и че за вярата в истинските ценности, справедливостта, братството, равенството „бронбойни патрони няма открити“.

2
Тръбачът на новото време и новото строителство Пеню Пенев вярва в по-справедливото, красиво и спокойно бъдеще, където социалните различия не само ще бъдат притъпени, не само класовите конфликти ще изчезнат, но и човекът наистина ще бъде възведен във висша ценност. Именно затова в творбите на Пеню Пенев от началото на 50-те години усещаме таква взривно и почти екстазно вътрешно напрежение. Строфата у поета е призивна и патетична, бойка и тържествена, понякога звучи почти като прокламация:

Чуй на Родината
милионния глас:
Да вървим! –
Пред нас е
денят,
разсъмнат
от нас!

Заедно с възторга и радостта обаче се усеща и вибрирането на болката от предателствата, разочарованието от това, че в общия поход към новия живот се появява и „на злото потокът зловонен“. Гняв сковава челюстите на поета. Съвременниците му, които са присъствали на редица негови четения и спонтанни рецитали, на дискусии и творчески разговори в Съюза на българските писатели, свидетелстват за неговия буен темперамент, за презрението му към филистер-

ския дух на конформизма и нагаждачеството, за отвращението му към еснафския манталитет, който бавно се настанява в душите на съотечествениците само няколко години след социалните разломи и смяната на политическата система.

На Минко Николов принадлежи една проникателна оценка за характера и противоречивата душевна нагласа на поета: „Самата натура на Пеню Пенев издаваше някакво противодействие срещу загладените и залигани стихчета, срещу гланцираните и сладникави поетически издания, които са чужди на грохота на епохата. Той не можеше да търпи лирическото мъркане, глухия и сподавен шепот, затворената в херметически кръгове поезия. Него го мамеха далечните хоризонти, едрите мащаби, преборването с грамадни препятствия. С верния си инстинкт той разбра, че голяма поезия се ражда в схватката с големи проблеми.“

Въпреки сблъсъка с отрезвяващата действителност и постоянните разочарования, поетът лелее надеждата, че обистрайки простора с нови мечти и благороден труд, ще се променят и хората. За това в „Бетон и мечти“ той възкликва:

Щом днеска
с мечтата
и с нашата мисъл
говорят сърцата,
сърцата
щом искат –
ей, хора,
мечтайте
дръзко
и мъдро!
Мечтаното, знайте,
утре
ще бъде!

3
Интересно е да се направят паралели между поетиката на авторът на „Моторни песни“ и поетиката на Пеню Пенев. Не само идейно тематична е близостта между тях, но има сходство и при структурата и организацията на стиха и на лирическото повествование. Близки са и като използване на знаково натоварени едни и същи думи. Близки са с разговорния, синкопно насечен стих. Несъмнено от българските поети, творили преди него, Пеню Пенев най-много се възхищава от гения на Никола Вапцаров и изпитва благотворно влияние.

Другият му велик учител е Владимир Маяковски. Авторът на „Дни на проверка“ се прекланя и възторгава не само от неговата поезия, но и от житейското му поведение, от безстрашната му гражданска, човешка и естетическа позиция, от жестовите на дързост, непокорство, непослушание, неприемане и гордо отхвърляне на филистерския дух на епохата. Дори в самоубийството си Пеню Пенев подражава

на Маяковски, по-точно е да кажем не подражава, а се въздига до изключителната сила на волята и безстрашието на руския си учител и кумир. Неслучайно последните думи на Пеню са изписани върху неговия портрет, пред който Пеню Пенев сякаш молитства като пред икона – „При тебе идвам, Бог мой!“

Пеню Пенев има самочувствието, че участва в сътворяването на новата история, историята, когато един стар свят рухва и си отива, и друг, нов, трябва да бъде построен. В „Строителна пролет“ той възкликва: Нов календар, историйо, пиши!

4.
Поетът следва маршовата стъпка на епохата, която подобно на пролетните гръмове разгръща и дава криле на младостта му. Но освен искрената и изчистена от шаблони патетика на лирическото изображение, усещаме и предчувствието за високата отговорност пред предизвикателствата на епохата. Днес някои пишман литературни изследователи, добре платени грантаджии и услужливи соросидни перодръжки, пишат и дрънкат пошли и недостойни слова за поети като Пеню Пенев. Подиграват се на искрения романтизъм и вяра на Пеню Пенев в значимостта на изграждането на новото безкласово общество.

Подобно двойствено, двусмислено и манипулативно е тяхното отношение и към създаденото от поети, творили през 50-те години на миналия век като Блага Димитрова, Павел Матев, Иван Радоев, Климент Цачев, Станка Пенчева, Божидар Божилов, Найдено Вълчев и др., в чието творчество те съзират декларативност и публицистични нотки, както и идеологически индоктринирани послания.

Не само пошло, но и контрапродуктивно е такова поведение и такъв поход, тъй като всяка епоха и всяко конкретно историческо преломно време има своите специфични особености и изразява с езика на десетилетието, а дори и на отделната година възжеланията, надеждите, страстите, разочарованията, както на индивидуалното, така и на общественото съзнание. Ето защо е достойно и крайно необходимо да изчистим от клиширани прочит погледа към творчеството на поети като Пеню Пенев. Защото той наистина е един от ярките примери на глас и съвест на епохата, на хроникьор на противоречивото и буреносно негово съвремие.

5.
Можем да открием три главни линии в поезията на Пеню Пенев. Несъмнено първата е свързана с патоса на строителството. Десетки творби Пеню Пенев посвещава на любимия си Димитровград, на

песента на тракторите, на изграждането на юзини, турбини, релсови линии, язовири, кофражи на заводи. Сърцето на поета пее като вижда как самият той участва в съзиданието на новия завод на живота, за който е мечтаел кумирът му Вапцаров:

Диша, боботи –
работи
всеки ден,
всеки час
младият
завод на живота,
в служба на нас!

Стихотворения като: „Ако някой ви каже“, „Земята ще бъде родилка“, „Прокламация“, „И добри ще са хората“, „Бетон и мечти“, „След първия“, „Строителна пролет“, „Корпус 206“, „Пътеки белеят“, „30 стотинки“, „Моята улица“, „Димитровград“, „Заводът“, „Димитровградско утро“, „Негово величество човекът“, „Ние от двадесетия век“, „Епоха“, „На разсъмване“, „Когато се наливаха основите“, „Хора, на път!“, „Тринайсет години на поход вървим“, „Юбилейно“ и други, очертават своеобразна диаграма на труда, безсънните нощи, радостите и възторзите, разочарованията и надеждите на цялото поколение, което вижда в изграждането на новия град и новия живот своето безоблачно бъдеще, все още непомрачено от съмнения и резигнации. В тези творби Пеню Пенев е възторженият певец на епохата, трубадурът на новото, раждащо се в борба и трудности съзнание.

6.
Втората важна линия в творчеството на Пеню Пенев е свързана с на пръв поглед диаметрално противоположни внушения от тези на строителна тематика. Става дума за пасторални мотиви, поразително нежно и дискретно разгръщани. Иде реч за просто-душно и непосредно пресъздаване на вълнението и опиянението на поета от прелестта на Отечествовата природа. Лирични внушения, които по своята чувствителност напомнят посланията на поети като Александър Вутимски, Валери Петров или Асен Разцветников. Един от знаковите примери тук е стихотворението „Завръщане“:

Като жълти огнища горят
слънчогледите из равнините;
край лъките извира бял път
и в прахта
меко тупат копита. –
Галопират по белия път
лекогровите рижи кобили
и тъй звънко,
тъй сочно звънят
на каруцата тънките зилове.
Зад лъките отгатък белей
мойто родно село
край Росица.

Продължава в следващия брой

НАЦИОНАЛЕН ТРАКИЙСКИ СЪБОР В БЪЛГАРСКАТА ЦЪРКВА „СВЕТИ ГЕОРГИ“ В ОДРИН

На 11 май т.г. в българската църква „Свети Георги“ в Одрин се проведе традиционен Национален тракийски събор, организиран от Съюза на тракийските дружества в България и Тракийския научен институт. На този ден честваме Светите равноапостоли и просветители братята Кирил и Методий. Отбелязан бе и храмовият празник на църквата, който беше на 6 май.

За поредна година съборът събра тракийци, дипломати и граждани на Одрин. Празникът беше уважен от Радослава Кафеджийска, генерален консул на България в Одрин, представители на дипломатическата ни мисия в града, представители на Фондацията на Православната църква на Българската екзархия в Истанбул, Кр. Преманов, председател на СТДБ, членовете на Върховния комитет: Кирил Сарджев, член на ЦР на Съюза и председател на ТД „Георги Сапунаров“ в гр. Хасково, Цанко Атанасов, член на ЦР на Съюза и председател на ТД „Одринска епопея“ в гр. Стара Загора, Маргарит Петров, зам.- председател на ВК и председател на ТД „Бойко Чавдаров“ в гр. Харманли, Нели Анастасова, председател на ТД „Стоян Мавродиев“, гр. Търговище, Вяра Петрова, председател на ТД „Капитан Петко войвода“ в гр. Карнобат, Стефан Колев, председател на ТД „Странджа“, гр. Бургас, тракийски българи от дружествата в Бургас, Стара Загора, с. Дъбово, Търговище, Ямбол, Харманли, Хасково, Карнобат, Казанлък, Ивайловград, Свиленград.

Отец Ангел, Георги Чъкърък и български свещеници отслужиха Божествена Света Литургия, последвана от литургични песнопения.

Спазвайки православните традиции, верни на българския национален дух, тракийци почетоха светеца и паметта на покой-

ния отец Александър Чъкърък. От името на СТДБ, ТНИ и тракийските дружества бяха положени цветя на гроба на отец Чъкърък и пред паметника на Екзарх Антим I в двора на църквата „Св. Константин и Елена“. Тракийци от Казанлък подариха роза с послание учениците от Българското неделното училище да я засадят в двора на църквата в памет на отец Чъкърък.

Националният тракийски събор в Одрин

е утвърден трайно в календара на Съюза на тракийските дружества в България и Тракийския научен институт, които последователно отстояват идеите си за защита на българщината и православието както в страната, така и извън територията на България. Това е значимо събитие както за тракийските българи, така и за цялата българска нация, което се провежда на територията на днешна Турция.

XXXIII НАЦИОНАЛЕН СТРАНДЖАНСКО- ТРАКИЙСКИ СЪБОР...

Продължава от 1-а стр.

- Наградата на Съюза на тракийските дружества в България бе присъдена на Теодора Славова, ученичка от НУИ „Добри Христов“, гр. Варна.

- Наградата за хайдушка песен завоюва Йорданка Димитрова, 9. клас, Хуманитарна гимназия „Константин Преславски“, гр. Варна – по повод 185 години от рождението на Стефан Караджа.

- Специалната награда за инструменталист е присъдена на Ниделин Желев, музикант гайдар от Националното училище за фолклорни изкуства „Филип Кутев“, гр. Котел.

- Първата награда завоюва отново гайдар от същото училище-Нено Петров.

Народният певец и член на журито Лазар Налбантов подчерта: „Фолклорен венец Божура се е прочул като сцена, на която младите таланти намират пътя към голямата сцена. Децата пяха с душа – тежки и сериозни песни, отлично подготвени от своите педагози.“

Тракийци от Стара Загора

Тракийци от Търговище

ЕНЦИКЛОПЕДИЯ „ТРАКИЯ“ БЕШЕ ПРЕДСТАВЕНА В БЪЛГАРСКИЯ КУЛТУРНО-ИНФОРМАЦИОНЕН ЦЕНТЪР В СКОПИЕ

МАРИНЕЛА ВЕЛИЧКОВА,
КОРЕСПОНДЕНТ НА БТА В СКОПИЕ

В Българския културно-информационен център в Скопие беше представена енциклопедия „Тракия“, издание на Съюза на тракийските дружества в България и Тракийския научен институт.

Събитието беше осъществено в присъствието на посланика на България в Република Северна Македония Желязко Радуков, Генералния консул на страната ни в Битоля Николай Димитров, председателя на Съюза на тракийските дружества в България (СТДБ) Красимир Премянов, проф. Васил Проданов, председател на Тракийския научен институт (ТНИ), проф. Георги Михов член на Върховния комитет на СТДБ, проф. Светлозар Елдъров, член на ТНИ, проф. Боряна Бужашка, член на ТНИ, Михаил Вълков, зам.-председател на централното ръководство на СТД, Ваня Иванова, гл. редактор на в. „Тракия“ и Стоян Райчевски, член на ТНИ, както и много гости, приветствани от Директора на Българския културно-информационен център Антония Велева.

„Историята на тракийските българи е важа част от емоцията, болката, страданието, надеждите на нашия народ и част от нашата история, която не само си струва да бъде запазена, но и да бъде предавана на поколенията“, каза посланикът на България в Северна Македония Желязко Радуков.

„Тук сме, за да уважим традиционните връзки между хората в България и Република Северна Македония, да съдействаме за развитието на тези отношения, да се преодоляват всички трудности, защото те са по-маловажни от това, което имаме като наследство от историята. Надявам се, че ще

успеем добронамерено и да доближим нашите страни към едно добро сътрудничество“, обърна се към присъстващите председателят на Съюза на тракийските дружества Красимир Премянов.

Това е първото представяне на двата тома на енциклопедия „Тракия“ извън страната, посочи проф. Васил Проданов, председател на Тракийския научен институт, който определи изданието като най-солидното произведение на създадения през 1934 г. Тракийския

научен институт.

Главният редактор на в. „Тракия“ д-р Ваня Иванова посочи, че основният замисъл на изданието е да бъде разпространено в библиотеките в страната, сред тракийските дружества. То е написано на достъпен език, но отговаря на изискванията за научност. Първият том е преведен на английски и е предоставен на библиотеките извън страната и в ООН, допълни Иванова.

Проф. Светлозар Елдъров представи

първия том на енциклопедия „Тракия“, който съдържа информация за българското национално движение в Тракия от Възраждането до наши дни, различните форми на неговата организация, промените в целите, личностите и общностите, участващи в този процес. Той отбеляза, че том трети на енциклопедията е почти готов и предстои да бъде отпечатан.

Вторият том на енциклопедията, в който са представени етнографията, фолклорът, езиковите особености на тракийските българи, техният поминък, народно облекло, календарните им обичаи и жилищната архитектура, читалищата, песенните и танцови фолклорни състави, чрез които тракийци съхраняват и разпространяват богатото фолклорно наследство и участват в Национални и Регионални тракийски фолклорни събори беше представен от Стоян Райчевски.

В редакционната колегия на енциклопедията са акад. Георги Марков, чл.-кор. проф. Васил Проданов, чл.-кор. Иван Гранитски, чл.-кор. проф. Георги Михов, проф. Стати Стаев, проф. д-р Иван Маразов, доц. Геновева Михова, а авторите на енциклопедичните статии са учени от БАН и от Тракийския научен институт: професорите Светлозар Елдъров и Боряна Бужашка, доц. Ваня Стоянова, д-р Ваня Иванова, Стоян Райчевски, доц. д-р Валентина Ганева-Райчева, доц. д-р Наталия Рашкова, доц. д-р Георги Митринов и др.

* Мероприятието започна и завърши с изпълнения на тракийски и македонски народни песни, изпълнени от Йорданка Велева от Представителен ансамбъл за народни песни и танци „Китна Тракия“ към ТД „Георги Сапунаров“, гр. Хасково.

ТНИ ВЪВ ВАРНА ПРОВЕДЕ ДИСКУСИЯ НА ТЕМА:

„ПАМЕТ И ПОУКИ. 80 ГОДИНИ ОТ КРАЯ НА ВТОРАТА СВЕТОВНА ВОЙНА“

СИМЕОН КУЛИШ
СНИМКИ: ИВЕЛИН ЦЕНОВ

В навечерието на Деня на победата над фашистка Германия във Варна се проведе дискусия на тема: „Памет и поуки. 80 години от края на Втората световна война“. Събитието бе организирано от филиала на Тракийския научен институт и Учебния музей към РИМ – Варна.

В дискусията участваха доц. Генчева Михова, председател на филиала на ТНИ-Варна, доц. д-р Йорданка Тонева и доц. д-р Димитър Маринов – преподавателите във Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“, адв. Николай Илчев – член на Тракийски научен институт, филиал Варна, Йордан Вълков – председател на Регионална тракийско дружество в морската столица, Мая Раданова – член на УС на РТД. На дискусията присъстваха историци, преподаватели и ученици от ЧСУ „Аз съм българче“, Професионална гимназия по текстил и моден дизайн, ПГСАГ „Васил Левски“ и ПГХ и ХВТ „Д. И. Менделеев“.

Събитието започна с презентация на ученичката от XI клас в Професионалната гимназия по текстил и моден дизайн Божидара Георгиева, която припомни хода на Втората световна война и участието на България в нея.

Симеон Кулиш изрази мнение, че най-важно е адекватно и правилно да оценяваме какво сме направили като общество, да изолираме емоцията и да поддържаме историята жива без пропаганда. Присъстващи на дискусията споделиха, че за безпристрастно възприемане на историята е важна мисията на учите-

телите, които преподават хуманитарните науки, тъй като те могат да насочат младите хора в положителна посока. Бяха отправени и препоръки да не се преиначават фактите по политически причини. Повдигната бе и темата за съхранението на историческите паметници и недопускане тяхното разрушаване.

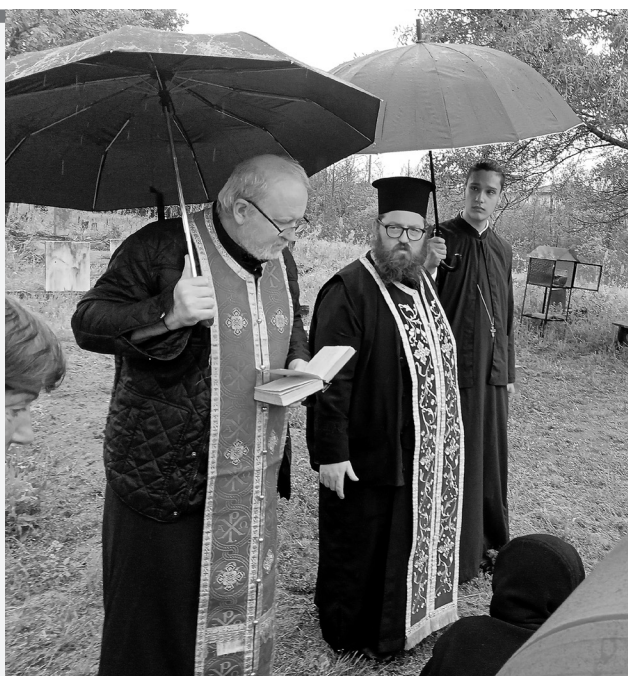
Участниците и гостите имаха възможността да разгледат изложба на предмети от времето на Втората световна война, включително лични вещи на варненци, участвали във военния конфликт – уникален поглед към историята чрез автентични свидетелства. Симеон Кулиш и музейният педагог Ясен Ненков показаха лични вещи на своите дядовци, които са участвали във войната.

ВЪЗПОМЕНАТЕЛНА СРЕЩА НА ТРАКИЙЦИ ОТ С. МАЛКИ ВОДЕН, ОБЩ. МАДЖАРОВО

На 10 май 2025 г., по инициатива на г-н Манол Милушев, член на старозагорското тракийско дружество, потомък на тракийски българи от Мала Азия, се проведе възпоменателна среща на тракийци от с. Малки Воден, общ. Маджарово. В памет на техните предци бе отслужена заупойна молитва от Негово Високопреподобие архимандрит Атанасий Султанов в съслужение с отец Йордан Карагеоргиев от Старозагорска епархия. Присъстваха гости от цялата страна.

Цанко Атанасов, председател на Тракийско дружество „Одринска епопея“, Стара Загора благодари на г-н Милушев за организираната и реализирана инициатива.

БЕСЕДА ЗА ХРИСТИЯНСКИТЕ ДОБРОДЕТЕЛИ И СИЛАТА НА МОЛИТВИТЕ ПРЕД ТРАКИЙЦИ В БУРГАС

В началото на май т.г. с благословията на Сливенският митрополит Арсений в бургаския храм „Успение Богородично“ се проведе среща между членовете на Тракийско дружество „Странджа“ с председател Стефан Колев и свещеник Стелиян Кунев. Тракийци участваха в сутрешната литургия, отслужена

от свещеник Стелиян Кунев. След литургията отецът проведе разговор с членовете на дружеството, в който се засегнаха темите за християнските добродетели, силата на молитвата, правилното поведение на миряните в църквата, Божията благодат и свещените тайнства.

Във връзка с наскоро отми-

налия голям християнски празник Великден, отец Стелиян припомни думите на Исус към неговите ученици: „Нова заповед ви давам, да любите един другото; както ви възлюбих, да любите и вие един другото. По това ще познаят всички, че сте Мои ученици, ако любов имате помежду си.“

ПРОФ. АНДРЕЙ ПАНТЕВ ЗА 24 МАЙ

Продължение от 1-а стр.

И е тревожното е как един народ, чиято идентичност е създадена и потвърдена още през средновековието, днес да има угнетението на малограмотност, на безразличие, на прагматичен тарикатлък и комерсиално предпочитание.

Има опасност всичко онова, съградено, което празнуваме на този ден, да бъде ако не заличено завинаги, то поне силно корозирало и останало не толкова значително, колкото е било.

Да работиш само за пари е отблъскващо.

Кирил и Методий, книжовниците от търновската кирилска школа, нашите възрожденци, бедни, не са работили за пари. Трябва все по-малко да се мисли за материалния израз и възнаграждението на твоите усилия.

Днес 24 май звучи романтично. Има усещане за училищни празници. Звучи като отдавна забравен спомен у нас. Това е тъжно.

24 май звучи и малограмотност, безразличие. Има опасност, която ни води към опасение, дали всичко за което говорим в този ден не е силно корозирало. Така е в целия свят, но под лупата на нашия прагматизъм да работиш само за пари, е отблъскващо. Нашите бедни възрожденци не са го правили за това. По-малко трябва да се мисли за материалния израз на науката.

Цялото човечество има нужда от водачи, но ние се уповаваме на миналото. То трябва да бъде славено, поклонно почитано. Но не може да се живее с малко разкрасена историческа носталгия. Книгата не е сама по себе си ценност, без хората. Ние сме поклонници и служители на книжовност. Малко ще оставим, защото един порок никога не е изчезвал – нагаждачество. То днес триумфира. Днес ние честваме онова, което е започнато от революционерите. Това е сърцевината на това осо-

бено чувство. Ние сме носители на нещо, което в момента е много силно корозирало. Все пак нещо ще остане – свирепото чувство за човечност.

Това, че нямаме герои не е драма, а това, че приписваме героични качества на хора, които не са такива. Имаме глад за герои. Сега инжектираме героични мисли и качества на хора, които не го заслужават.

Народът ни върви към изродение. Вярвам, че един ден ще престанем да се самоунижаваме и да раболепничим. Дори при загубени войни у нас не се е настанявало такова тягостно чувство – да става каквото ще. В днешната обстановка има само поединично спасение.

Честито!

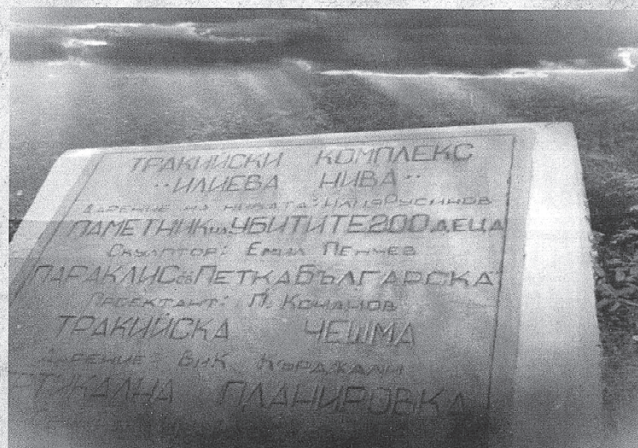
Централното ръководство на Съюза на тракийските дружества в България и редакционната колегия на вестник „Тракия“ честитят на рождениците на Съюза през месец юни:

Елена Мурджева – Поморие..... 3 юни 1942 г.
Василка Вангелова – Свиленград..... 3 юни 1958 г.
Цонка Трайкова – Пловдив 6 юни 1940 г.
Красимира Иванова – Харманли 9 юни 1974 г.
Цонка Трифонова – Пловдив 9 юни 1940 г.
Кирил Йорданов – Варна..... 14 юни 1956 г.
Анка Лаптева – Павликени 15 юни 1940 г.
Зорница Радонова – 17 юни 1957 г.
Проф. Стати Статев – София 19 юни 1955 г.
Ели Водничаров – Асеновград 24 юни 1960 г.
Геновева Божкова – Русе..... 25 юни 1967 г.
Мариана Алексова – Пловдив 26 юни 1954 г.
Паунка Славова – Твърдица 28 юни 1940 г.
Николай Димитров – София 28 юни 1965 г.

ОБЩИНА ИВАЙЛОВГРАД
и
СЪЮЗ НА ТРАКИЙСКИТЕ ДРУЖЕСТВА В БЪЛГАРИЯ
организируют

Национален младежки тракийски събор
„ИЛИЕВА НИВА“
ДЕН НА ТРАКИЙСКОТО ДЕТЕ

7 юни 2025 г.
местност „Илиева нива“, край с. Глузово, Ивайловград

НЕ ЗАБРАВЯМЕ, НО НЕ ОТМЪЩАВАМЕ.

ПРОГРАМА – 7 ЮНИ 2025 Г.

- 10:00 Ч. – ПОДНАСЯНЕ НА ВЕНЦИ И ЦВЕТА ПРЕД ПАМЕТНИКА НА КАПИТАН ПЕТКО ВОЙВОДА В С. ПЛЕВУН
- 11:00 Ч. – КРОС НА ПАМЕТТА – „ЗА ДЕЦАТА, КОИТО НЕ ПОРАСНАХА“
- 12:00 Ч. – ПАНИХИДА В МЕСТНОСТ „ИЛИЕВА НИВА“
- 12:20 Ч. – ТЪРЖЕСТВЕНИ СЛОВА И ПОДНАСЯНЕ НА ВЕНЦИ И ЦВЕТА ПРЕД ПАМЕТНАТА ПЛОЧА
- 12:50 Ч. – РАЗДАВАНЕ НА КУРБАН В ПАМЕТ НА ЗАГИНАЛИТЕ
- 14:30 Ч. – ДИСПУТ: „АНГОРСКИЯТ ДОГОВОР – ИСТОРИЧЕСКИ И СЪВРЕМЕНИ ИЗМЕРЕНИЯ“ – КЛУБ НА ООН – СУ „ХРИСТО БОТЕВ“, ИВАЙЛОВГРАД (НЧ „ПРОБУДА 1914“)

Всяка година Ивайловград
и тракийските организации в България
се събират тук – за да почетат паметта,
да съхранят спомена и да го предадат на поколенията.
Да съхраним спомена. Да продължим живота.

С уважение,
ДИАНА ОВЧАРОВА
Кмет на Община Ивайловград

С уважение,
КРАСИМИР ПРЕМЯНОВ
Председател на Съюза на
тракийските дружества в България

ТРАКИЯ – Орган на Съюза на тракийските дружества в България – София 1000, ул. „Стефан Караджа“ 7А, тел.: 02/987 48 96

Абонирайте се!

Каталоген
номер

759

Издава: Върховният комитет

Редакционна колегия: Главен редактор д-р Ваня ИВАНОВА, чл.-кор. на БАН проф. Васил ПРОДАНОВ, акад. Иван ГРАНИТСКИ, д-р Динко СТРАНСКИ, Мария БОЖКОВА, Хубен СТЕФАНОВ; Тодор КОРУЕВ Дизайн: Мария БУДЕВА; e-mail: stdb_sofia@abv.bg, факс: 02/987 57 53

КОРЕСПОНДЕНТИ: Димитринка СМОЛЕВА (София) 0886 746 044; Христо ХРИСТОВ (Варна) Недка ГОСПОДИНОВА (Перник) 076/60 13 67; Радостина ПРАМАТАРОВА (Средец); Стефан МИЛЕВ (Маджарово); Веска ЛАМБОВА (Шумен) 0877 71 85 03; Светлана ЧЕРНОГОРОВА (Сливен); Донка ДИМОВА (Карнобат) Златка МИХАЙЛОВА и Анета ГЕОРГИЕВА (Хасково) 0894 044 420; Мария ИВАНОВА (Ямбол) Светлана ПЕЕВА и Валя ГЕОРГИЕВА (Поморие); Недка ОНОВА (Крумовград).

Изпращайте текстове не по-дълги от 4 стандартни машинописни страници (1800 знака).

БАНКОВА СМЕТКА
СТДБ (за вестника)
IBAN: BG34STSA93000001682816 BIC: STSABGSGF
Банка ДСК ЕАД, клон 1, ул. „Княз Ал. Батенберг“ – София 1000

ПРЕДСТАВИТЕЛЕН АНСАМБЪЛ ЗА НАРОДНИ ПЕСНИ И ТАНЦИ „КИТНА ТРАКИЯ“ ЗАВОЮВА ПЪРВО МЯСТО И СВЕТОВНАТА КУПА ПО ФОЛКЛОР – ВЕЛИКО ТЪРНОВО 2025

От 7 до 12 май Велико Търново бе домакин на XXVIII Старопланински събор „Балкан фолк“, XV Български национален шампионат по фолклор „Евро фолк“ и X Световна купа по фолклор – форуми, които събраха над 3000 участници от България и чужбина.

Представителният ансамбъл за народни песни и танци „Китна Тракия“ към НЧ „Тракия – 2008“, гр. Хасково, с главен художествен ръководител Руско Русев, хореограф Иван Иванов и диригент на хора Росица Делева, спечели първото място в X Световна купа по фолклор – Велико Търново 2025. Съставът получи голямата купа, диплом, титлата „Абсолютен световен шампион по фолклор“ и парична премия от 500 евро във вид на ваучер за участие в Световния шампионат по фолклор „World Folk“.

Президентът на Европейската асоциация на фолклорните фестивали Калоян Николов поздрави съставите за високото ниво на изпълнение и ги насърчи да продължат мисията си като посланици на фолклора – както в България, така и по света.

